

Norsk Ornitologisk Forening (NOF)

Sandgata 30 B
N-7012 Trondheim

e-post: nof@birdlife.no internett: www.birdlife.no

Telefon: (+ 47) 73 84 16 40
Fax: (+ 47) 73 84 16 41
Bankgiro: 4358.50.12840
Org. nr.: 970 089 748

Deres ref.

Deres kontaktperson

Vår ref.

Vår saksbehandler

Dato

Lorentz Noteng (lonot@online.no) 03.02.2009

Tlf: 911 06 808

Miljøforvaltningen bifaller ødeleggelse av hekkeplass for den sterkt truede hubroen

Nok en gang vil et lovlig fattet vedtak i en sørtrøndersk kommune, med aksept fra Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, utradere en hekkeplass for hubro. Ny RV 714 over Dolmøya i Hitra kommune er planlagt lagt kun et titalls meter fra en hekkeplass for den sterkt truede hubroen, og veien vil pløye seg gjennom hubroens leveområde og ødelegge hubroens faste hvile- og utsiktsplasser. All erfaring tilsier at dersom denne veiparsellen realiseres, vil hekkeplassen bli utradert på permanent basis.

Hubroens tilbakegang i Hitra og Frøya kommuner i Sør-Trøndelag har vært dramatisk de siste årene og det er sannsynlig at den reproduserende bestanden nå er på et eksistensminimum. Gjennomsnittlig ungeproduksjon de siste tre årene er trolig bare på 16 % i forhold til i 1999. Årsaken er trolig sammensatt, men en av de viktigste årsakene er endret arealbruk som følge av lovlig fattede vedtak i kommunene. I arbeidet med *Handlingsplan for hubro* som Direktoratet for naturforvaltning nå arbeider med, avdekkes det at dette er utviklingstrekk man ser også andre steder i landet.

Hubro er en av de mest truede fugleartene i Norge, og er klassifisert som sterkt truet på Artsdatabankens rødliste (Norsk rødliste 2006). Arten er en nasjonal ansvarsart, og Norge har en stor del av den skandinaviske hubrobstanden og således et stort ansvar for bærekraftig forvaltning av arten. Arten er også oppført på liste II i CITES, på liste II i Bernkonvensjonen og den inngår i EUs fugledirektiv. Hubroen er med andre ord en høyt prioritert art både i Norge og internasjonalt, noe som må medføre at alle kartlagte leveområder beskyttes mot inngrep og forstyrrelser.

Den aktuelle hekkeplassen er den mest produktive hubrolokaliteten i Hitra kommune - kanskje også i hele Sør Trøndelag. *Det er svært sannsynlig at en realisering av den planlagte veiparsellen over Dolmøya, vil akselerere utryddelsen av arten fra distriktet.*

Klagebehandling

Vedtaket av reguleringsplanen i Hitra kommune er påklaget av Norsk Ornitologisk Forening (NOF) (jfr. kopi til MD av brev sendt Fylkesmannen i Sør-Trøndelag av 7. desember 2008), Naturvernforbundet i Sør-Trøndelag og WWF. Hitra kommune ved Tekniske Komité har den 20. januar 2009 ikke tatt klagen til følge, og oversendt saken til Fylkesmannen i Sør-Trøndelag for endelig klagesaksbehandling.

Hitra kommune støtter seg på at Miljøverndepartementet i 2000 godkjente "kommunedelplan

Together for birds and people

for Dolmsundet” med følgende begrunnelse: “*Departementet godkjenner kommunedelplanen i samsvar med kommunens vedtak om alternativ med bru over Vattastraumen. Departementet legger vekt på at konflikten i liten grad berører nasjonale eller vesentlige regionale interesser og at hensynet til kommunens vurderinger veier tyngst. Statens Vegvesens innsigelse er etter dette ikke tatt tilfølge*”.

De faktiske forhold er at når MD tar sin avgjørelse i 2000, er denne hubrolokaliteten ikke kjent. Den ble kjent først i 2002. Hadde MD hatt informasjon om denne hubrolokaliteten i 2000, kunne MDs vedtak fort blitt annerledes. *NOF mener at MD sin avgjørelse i 2000 er så vesentlig for hele den etterfølgende prosessen at departementet må vurdere saken på nytt!*

I Fylkesmannen i Sør-Trøndelag sin høringsuttalelse (22.9.2004) på reguleringsplanen, påpekes det at “*den planlagte veien vil komme svært nær, og vi frykter at lokaliteten kan bli ødelagt dersom veien bygges som planlagt.*” Allikevel nøyer FM seg med å foreslå mulige avbøtende tiltak siden reguleringsplanen er i tråd med kommunedelplan for Dolmsundet, godkjent av MD i 2000.

NOF er kritisk til hvordan FM håndterte denne saken i 2004, og mener at FM burde ha løftet saken opp på departementsnivå i og med at det da var kommet vesentlig ny informasjon i saken. Her sier altså FM først at de frykter at hubrolokaliteten blir ødelagt, men i neste åndedrag velsigner de planene med bakgrunn i en avgjørelse i MD – en avgjørelse som FM på dette tidspunkt vet er tatt på feil beslutningsgrunnlag.

Ikke enestående

Denne saken er ikke enestående. NOF startet i 2006 et kartleggingsprosjekt på hubro i Sør Trøndelag, og har i arbeidet tatt utgangspunkt i kommunenes viltkart samt opplysninger om kjente hubrolokaliteter fra Fylkesmannen i ST. Så og si alle de kjente lokalitetene er i løpet av de siste tre årene kontrollert, og med nedslående resultater. Minst 15 lokaliteter er ødelagt eller delvis ødelagt som følge av endret arealbruk. Så langt vi kan se er lokalitetene listet nedenfor ødelagt som følge av (merk!) *lovlig fattede vedtak* i trønderske kommuner, og flere med godkjenning fra Fylkesmannen.

Kommune	Status	Årsak
Røros	Ustabil. Avbrutt hekking 2008	Snøscooterløype
Holtålen	Ikke hekket på 10 år	Hyttebygging i hubroens territorium
Melhus	Taus de siste årene. Sannsynlig forlatt	Byggefelt i hubroens nærområde
Orkdal	Forlatt lokalitet	Ny riksvei
Skaun	Ikke hekket eller hørt på 6 år. Sannsynlig forlatt	Kraftledning tett inntil hekkeberget
Malvik	Taus siste 2 år	Skogsdrift "blottla" hekkeplass
Snillfjord	Ikke hekket siste 7 - 8 år	Hytter tett opp til reirområdet
Trondheim	Taus siste 10 år	Skiløype tett inntil reirområdet
Rissa	Taus siste 5 år	Hytter tett opp til reirområdet
Snillfjord/Orkdal	Taus siste 10 år	Sandtak/steinknuseri
Hitra	Forlatt lokalitet	Hytte bygd tett inntil hekkeplass
Frøya	Forlatt lokalitet	Hyttebygging i hubroens territorium
Agdenes	Sannsynlig hekking i 2008. Vil trolig bli ødelagt av nytt hyttefelt	Godkjent hyttefelt, ennå ikke bygd
Agdenes	Fast hekkeplass, usikker status i 2008. Mulig ødelagt	Utvidelse av hyttefelt
Snillfjord	Ustabil, sannsynlig ingen hekking siste tre år	Fiskeoppdrettsanlegg

Storting og regjering har lovet at tapet av biologisk mangfold skal stanses innen 2010, og lagt et stort ansvar på kommunene til å bidra med å oppnå dette målet. Det er et nasjonalt mål å verne rødlistearter, og Fylkesmannen skal arbeide for at Stortingets og regjeringens vedtak, mål og retningslinjer blir fulgt opp. Samtidig ser vi at Fylkesmannen i Sør Trøndelag og sørtrønderske kommuner gang på gang godkjenner arealomdisponering som medfører nedbygging og ødeleggelse av levesteder for hubroen – samt andre truede arter.

Betenkelig i den forbindelse er det at Hitra kommune, i sin klagebehandling, forsøker å så tvil om utfallet av betydningen denne veien vil ha for hubrolokaliteten. NOF mener at denne argumentasjonen slett ikke holder mål og vil falle om den blir etterprøvd av en faginstans. Tabellen ovenfor mener vi også underbygger vår påstand.

Avgjørelser tas på feil grunnlag

NOF er sterkt bekymret over at avgjørelser i denne saken nå tas på feil grunnlag og forventer at Miljøverndepartementet nå vurderer saken på nytt, sett i lys av ny kunnskap som har kommet til fra 2002 og fram til i dag om de biologiske verdiene i området.

NOF stiller også spørsmålstegn til hvorfor den planlagte traseen ikke er konsekvensutredet, og ber Miljøverndepartementet vurdere det juridiske aspektet omkring krav til konsekvensutredning for denne planen jfr. Plan- og bygningslovens § 16-2.

Internasjonale forpliktelser

NOF minner igjen om Norges internasjonale forpliktelser og de nasjonale målsetningene om å stanse tapet av biologisk mangfold innen 2010 (jfr. Sttingsvedtak, St.meld. nr 21, 2004-2005) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand: *Naturen skal forvaltes slik at arter som finnes naturlig sikres levedyktige bestander og gjør det mulig å sikre det biologiske mangfoldets fortsatte utviklingsmuligheter.*

Likevel fremstår det som ganske klart at våre forvaltningsorganer ikke evner å følge opp disse målsettingene. For å snu den negative bestandsutviklingen er det nødvendig med faktisk handling - i blant annet konkrete arealplansaker. Vakre "vyer" om ivaretagelse av biomangfold, vil for NOF - og allmuen forøvrig, oppfattes som et spill for galleriet dersom det i denne saken ikke tas hensyn til hekkeplassen for hubro. Det er også betenkelig om denne hekkeplassen bevisst blir ødelagt sett i lys av Direktoratet for naturforvaltning sitt arbeid med en handlingsplan for hubro. Dette kan umulig være en politikk som den rød-grønne regjeringen kan stå inne for.

Hubro er en art som fortsatt har en slik bestand at den kan berges fra utryddelse. Skal man sette inn tiltak først når en art er på randen av utryddelse, vil det for samfunnet bety en betydelig merkostnad sammenlignet med kostnaden det er å ta hensyn på et tidlig stadium. For sammenligning kan man se til kostnadene som samfunnet i dag har i forsøket på å berge fjellreven.

Oppfordrer til samarbeid

Hitra kommune gir i sin sluttbehandling av klagen uttrykk for at de er villig til å gå i dialog og vurdere alternativ trase for veiparsellen over Dolmøya. NOF ber departementet ta denne oppfordring fra kommunen – med mål om å berge hubrolokaliteten. NOF tør minne om det flere kilometer kortere "rett-fram-alternativet", som også er Statens Vegvesen sitt foretrukne alternativ. Denne traseen vil, i tillegg til å berge hubroen, også medføre en stor transportøkonomisk gevinst sammenlignet med traseen som Hitra Kommune har valgt.

Konklusjon:

Proessen med ny RV714 over Dolmøya tar utgangspunkt i en avgjørelse i MD fra 2000 fundamentert på at planen ikke kommer i konflikt med vesentlige nasjonale eller regionale interesser. Ny kunnskap om planens konsekvenser for biologiske verdier på nasjonalt nivå er nå kommet frem, og må medføre at Miljøverndepartementet henter inn saken for ny vurdering.

Med vennlig hilsen

Kjetil Aa. Solbakken

(sign)

Kjetil Aa. Solbakken, generalsekretær

Lorentz Noteng, leder NOF-ST